

TŐZSÉR ÁRPÁD

Utószó, pokoljárásokhoz

Melyben a szerzőnek (Olasz Sándor szerkesztőúr ankét kérdése kapcsán:
„Honnan jövünk, mik vagyunk, hová megyünk?”) eszébe jut öreg barátja, Mittel úr,
valamint Tar Lőrinc, Szent Patrick és Paul Gauguin

1

*Megint Mittel úr? – Au, istencsapása,
hogy még mindig ővele van bajom,
de, mint sár a lábujj között, az emlék
föltör akkor is, ha nem akarom.
Csikland, s nekem még sincs kedvem nevetni,
sírnék inkább. Vagy ahogy egykoron
Nagyida is keserű-vad kacaj volt:
sírva kacagok vén barátomon.*

2

*Itt van. – Ülünk a Búsuló Juhászban,
Budán, hatvanhat őszen (forrt a must!):
Mittel Ármin, a prágai poéta
s tudós orvos, egy valódi Faust,
s én (mondjuk tán így: Wagner, a famúlus)
Vár bennünket egy Dalnok Fesztivál,
s témáját – Quo vadis, magyar poéta? –
mi itt vitatjuk, karcos murcinál.*

3

*Látom magunkat: Mittel úr hunyorgat,
„Quid sum miser tunc...” (szája, gombszeme,
kecskeszakáll, mindene frivol vers,
magán-quo vadis, fanyar-víg mese).
Arról mesél, Golgotái tövében
hányszor adta el a lelkét, s kinek,
és hogy már nem prosperál a pokol sem,
Mephisto nem szolvens, alig fizet.*

4

*S így folytatja: – Amikor Gliwicénél
megdöndült a Luftwaffenstück-prológ,
az én számon akkor már rég dübörgött
a „Lenni vagy nem lenni” monológ.
Színpadom Prága volt – maga az ország,
tele éjjeliként épp szétesett
a fő aktor alatt. – Én meg kiléptem
a darabból. – Úgy döntöttem: lesznek.*

5

*A La Manche-on túl néhány dült kisértet
várt: emigráns elnökök, több spion,
s lett új színpada árulásaimnak
egy túlvilág: a ködös Albion.
Árulásaimnak? El-adsz: el-árulsz!
Dehát Faust mit árult el vajon?
Öröklétét véges kéjek ölélért –
Én, Albionban, sajnós, a dalom.*

6

*Tíz év!, mintha a Purgatóriumban,
mondjuk: Szent Patrickéban! Ugyanis
az ott volt, közel; Tar Lőrinc nyomában
jártam benne egyszer én magam is.*

*Tíz év patás ügyek szolgálatában!,
elfeledtem azt is, hogy ki vagyok.
Kénkőszag, diplomatabúíz köröttem –
Csoda-e, ha Dal-Angyal elhagyott.*

7

*Tíz évig nem termett versnek való szó
lelkem lapályain. Cemende szél
rázta rajtuk a pléhtáblát: Eladva!,
a horhosokban Belzebub kefélt.
De a hamis dézma, dúlás miatt, ha
úgy éreztem, én is elkárhozom,
épp a párta nélkül való leányok,
szép menyecskék feledtették sorom.*

8

*Méregtettem tüzes kádferedőben
én is szép túgyeket, köldekeket,
sötét barlangjukba bátran bementem,
s nem féltem, hogy netán benn rekedek.
S benn rekedtem! No, nem a kéj-kutakban,
hanem úgy általában a pokol
sarában. S végleg el akkor merültem,
mikor azt hittem, már angyal apol.*

9

*Tíz év után elegendem lett a szarvas
érsekekből! Villás paraszturnak
kénes szellenetéből úgy ítéltem,
itt már mindenben a sátán ugat.
S hirtelen hinni kezdtem Max Webernek:
lelkünk legjobb tizede a közé –
Haza vágytam, Prágába, Böhönyére,
táncos, szép magyar vers-lábak közé.*

10

*Így volt. Negyvenkilencben hazajöttem.
Bécsig repültem, lecsúszott mylord:
egy angol bombázón, potya-csomagként –
Rettegtem: a gép engem is „kiold”.
Aztán Prága. – S hittem a két szememnek:
áll a Hradzsín, sőt az eget veri,
s körbe mennek, nem az Utópiába
az Orloj bús, megadó szentjei.*

11

*S hittem: a Föld öle olyan, amilyen,
csenderes is, kopasz is, s a f... én
vagyok, hogyha nem ott állok, ahol kell;
s hittem, hogy a költészet, az faszén,
égi vasalóban, maga az Isten
lóbálja-szeleli, s parazsa itt,
Prága s Budapest fölött a legizzóbb,
máshol kojtol, hamvad, nálunk vakít.*

12

*Pedig intett egy informant barátom:
- Szellemet láttam a Hradzsín felett,
a Versét, kinek – amíg élt – fülébe
Clódius elvtárs mérget csepegtetett! –
Nem hittem el, azt hittem, mit akartam,
Le vent se léve..., a felkelő szelet –
Két év múlva a Pankrác börtönében
engem kísértettek a szellemek.*

13

*Ó, századközép, Közép-Európa,
ördögkonyha!, vöröslő platnidon
lelkek sültek, ültek csupasz fenékkal –
Mi volt ehhez képest már Albion!*

*Amit korábban árulásaimról
összehordott fölös bűntudatom,
azt itt rám – vissza – most ügyész dörögte –
Három évet kaptam... – Nem folytatom.*

14

*Már csak annyit: mikor vittek, az autó
ablakán egy ronda arc belesett:
Quo vadis, verstelen magyar poéta? –
Az égből kénköves eső esett.
S írtunk ezerkilencszáz ötvenegyet –
Itt a vörös, hol a piros remény?
A pankráci pokol-udvar sarába
nagyot köpött az istenarcu lény.*

Dedicatio

*Mi itt a tanulság?, kérded, barátom.
Ki tudhatja!? Gauguin képén a cím
érthetetlen nyelvű (talán maóri),
mint a Teremtés roppant vásznain.*

Finis, gratias Deo

*Eccc poema!; Sándor ír.
Kemény, fetszeni fog!
Szeradtam apait, anyait,
& közben kitűnően szírtak-
tam. Üdv!
Börösi*